

## ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА

от 25 юли 1985 година

**относно сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки относно отговорността за вреди, причинени от дефект на стока**

(85/374/ЕИО)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 100 от него,

като взе предвид предложението на Комисията<sup>1</sup>,

като взе предвид становището на Европейския парламент<sup>2</sup>,

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет<sup>3</sup>,

като има предвид, че сближаването на законодателствата на държавите-членки относно отговорността на производителя за вреди, причинени от дефект на неговите стоки е необходимо, тъй като съществуващите различия може да нанесат вреда на конкуренцията и да засегнат движението на стоки в рамките на общият пазар и до голяма степен да доведат до различна форма на защита на потребителите срещу вреди, причинени от дефект на стока, както на здравето им, така и на тяхната собственост;

като има предвид, че невиновна отговорност на производителя е единственият начин за адекватно решение на проблема, специфичен за нашата епоха с нарастваща употреба на технически средства и на цялостно разпределение на рисковете, свързани с модерното технологично производство;

като има предвид, че невиновна отговорност следва да се търси единствено относно промишлено произведени движими вещи; като има предвид, че в резултат на това е целесъобразно да бъде изключена отговорността при земеделските стоки и дивеча, освен ако не са преминали през преработка по промишлен начин, която може да причини дефекти в тези стоки; като има предвид, че отговорността, предвидена в настоящата директива, следва да се прилага и по отношение на движими вещи, използвани при изграждането на недвижими имоти или вложени в недвижими имоти;

---

<sup>1</sup> ОВ С 241, 14.10.1976 г., стр. 9 и ОВ С 271, 26.10.1979 г., стр. 3.

<sup>2</sup> ОВ С 127, 21.5.1979 г., стр. 61.

<sup>3</sup> ОВ С 114, 7.5.1979 г., стр. 15.

като има предвид, че защитата на потребителите предполага, че всички производители, участващи в производствения процес, следва да носят отговорност, доколкото завършената стока, съставната част или суровината, доставени от тях, са се оказали дефектни; като има предвид, че в същия смисъл отговорността следва да се разпростре както върху вносителите на стоки в рамките на Общността, така и до лица, представящи се като производители чрез поставяне на своето име, търговска марка или друг различаващ ги търговски елемент, или които доставят стока, чийто производител не може да бъде установен;

като има предвид, че в случаи, когато няколко лица отговарят за една и съща вреда, защитата на потребителите изисква лицето, на което е причинена вредата, да може да получи пълно обезщетение за причинените му вреди от всеки един от тях;

като има предвид, че с оглед защитата на физическото благосъстояние и собствеността на потребителите, дефектността на една стока следва да бъде определяна чрез позоваване не на годността му за употреба, а на липсата на такава безопасност, каквато обществото като цяло има право да очаква от стоката; като има предвид, че безопасността се преценява чрез изключване на всяка неправилна употреба на една стока, която е неоправдана при конкретните обстоятелства;

като има предвид, че справедливото разпределение на риска между лицето, претърпяло вреди, и производителя предполага, че производителят следва да може да се освободи от отговорност, ако предостави достатъчно доказателства за наличието на оневиняващи го обстоятелства;

като има предвид, че защитата на потребителите изисква отговорността на производителя да не се намалява поради действия или бездействия на други лица, които са допринесли за причиняването на вредата; като има предвид, че може да се вземе под внимание небрежността на лицето, с която то е допринесло за вредата, като смекчаващо или изцяло отхвърлящо вината обстоятелство;

като има предвид, че защитата на потребителите изисква обезщетение в случай на смърт или телесна повреда, както и обезщетение за имуществени вреди; като има предвид, че към последните могат да бъдат отнесени и само вещи за лична употреба и консумация и подлежат на приспадане от определена сума, като глоба, с оглед да се избегне съдебен спор в изключително много случаи; като има предвид, че настоящата директива не отменя обезщетенията за причинени страдания и такива, свързани с неимуществени вреди, при случаите, предвидени в практиката;

като има предвид, че следва да се приеме единен срок за предявяване на исковете за обезщетение, който е в интерес едновременно и на лицата, претърпели щети, и на производителите;

като има предвид, че стоките остаряват във времето и се разработват по-високи стандарти за безопасност с развитието на науката и технологиите; като има предвид, че не би било основателно да се търси отговорност от един производител в неограничен срок за дефектите в неговите стоки; като има предвид, че неговата отговорност следва да има давност, като с това не се накърняват и отменят исковете, предявени в рамките на предвидената от закона давност;

като има предвид, че с цел постигане на ефективна защита на потребителите не следва да се допуска дерогация от договори относно отговорността на производителя по отношение на лицето, претърпяло вреди;

като има предвид, че в съответствие с правните системи на държавите-членки, лицето, претърпяло вреди, може да подаде иск за обезщетение, на основание на договорна отговорност или на основание на извъндоговорна отговорност, различна от предвидената в настоящата директива; доколкото тези разпоредби служат за постигане на цели, свързани с ефективната защита на потребителите, настоящата директива следва да не се прилага за тях; като има предвид, че ефективната защита на потребителите в областта на фармацевтичните стоки вече е постигната в държавата-членка по-специално разработена система за отговорност, исковете, основаващи се на тази система, следва да останат в сила и да не се прилага тази директива;

като има предвид, че отговорността, свързана с вреди, нанесени от атомна енергия, вече е предмет във всички държави-членки на съответни специални правила, е възможно да се изключат вреди от подобен характер от обхвата на настоящата директива;

като има предвид, че поради изключването на първичната земеделска продукция и дивеча от обхвата на настоящата директива, в определени държави-членки може, с оглед на очакваната защита на потребителите, да се почувства прекомерно ограничаване на тази защита, следва да е възможно държава-членка да разшири отговорността по отношение на тези стоки;

като има предвид, че при подобни случаи възможността, предоставена на един производител да се освободи от отговорност, ако докаже, че състоянието на научното и технологично познание в момента, когато е пуснал своята стока на пазара, не е било на равнище, способстващо да се открие дефект, който може да бъде открит в други държави-членки, така че да застраши защитата на потребителите; като има предвид, че по тази причина следва да е възможно за държава-членка да запази законодателството си или да приеме ново законодателство, което да изключва обстоятелства от подобен характер; като има предвид, че, доколкото в случай на ново законодателство използването на тази дерогация следва, все пак, да зависи от съществуващия в Общността режим, за да се подобри, при възможност нивото на защита на потребителите по еднакъв начин в цялата Общност;

като има предвид, че, отчитайки правните традиции в повечето държави-членки е подходящо да се постави финансова граница на невиновната отговорност на производителя; като има предвид, че доколкото съществуват и различни правни традиции е възможно да се приеме че, определена държава-членка може да дерогира от принципа за неограничена отговорност като определи граница на общата отговорност на производителя за вреди, причинили смърт или телесна повреда, предизвикани от едни и същи стоки, притежаващи един и същ дефект, освен когато това ограничение е установено на достатъчно високо равнище, за да гарантира адекватна защита на потребителите и нормалното функциониране на общият пазар;

като има предвид, че свързаната с това хармонизация не може да бъде цялостна на настоящия етап, а само отваря възможности за по-пълна хармонизация; като има предвид, че следователно е необходимо Съветът да получава през определени периоди от време

отчети и доклади от страна на Комисията относно прилагането на настоящата директива, придружени при необходимост от съответните предложения;

като има предвид, че е от изключителна важност в тази връзка да се извърши преразглеждане на тези части от директивата отнасящи се до дерогациите, предоставени на държавите-членки, при изтичането на достатъчно дълъг срок да се събира практически опит относно ефекта на тези дерогации за защитата на потребителите и за функционирането на Общия пазар,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

#### *Член 1*

Производителят е отговорен за всяка вреда, причинена от дефект на негова стока.

#### *Член 2*

По смисъла на настоящата директива “стока” са всички движими вещи, с изключение на първични земеделски стоки и дивеч, дори и когато последните са включени в друга движимост или недвижимост. “Първична земеделска продукция” е продукция, получена от почвата, от фермерството и от рибарството, с изключение на продукция, преминала през първична обработка. В “стока” се включва и електричеството.

#### *Член 3*

1. “Производител” е всяко лице, което по занятие произвежда стоки в завършен вид, суровини и съставни части, включени в производството на други стоки, или което се представя за производител, като поставя върху стоката своето име, търговска марка или друг отличителен знак.

2. Без да се накърнява отговорността на производителя, всяко едно лице, което по занятие внася в Общността стоки с цел продажба, отдаване под наем или лизинг, или всяка друга форма на разпространение, се счита за производител по смисъла на настоящата директива и носи отговорност като производител.

3. В случаите, когато производителят на една стока не може да бъде идентифициран, всеки доставчик на въпросната стока се счита за негов производител, освен ако не информира увредените лица, в рамките на разумен срок от време, за самоличността на производителя или за лицето, което му е доставило въпросната стока. Същото се отнася и за случаите на внесена стока, ако тази стока не посочва изрично самоличността на производителя според изискванията на параграф 2, дори и ако името на производителя е посочено.

#### *Член 4*

Увреденото лице доказва вредата, дефекта и причинната връзка между тях.

#### *Член 5*

Когато, в резултат на разпоредбите на настоящата директива, в случаите когато две или повече лица са отговорни за една и съща вреда, те следва да носят солидарна отговорност, без да се накърняват разпоредбите на националното законодателство относно правото да се иска парично обезщетение.

#### *Член 6*

1. Стоката е дефектна, когато не отговаря на общоприетите очаквания за обичайна употреба, като се вземат предвид всички обстоятелства, включително:

- а) външния вид на стоката;
- б) възможната употреба на стоката;
- в) момента на пускане на стоката в обръщение.

2. Стоката не се смята за дефектна поради причината, че впоследствие е пуснат в обръщение друга стока с по-добри показатели

#### *Член 7*

Производителят не носи отговорност по настоящата директива, ако докаже, че:

- а) не е пускал стока в обръщение, или
- б) след като бъдат взети предвид всички обстоятелства, е вероятно дефектът, причинил вредата, да не е съществувал към момента, в който производителят е пуснал стоката в обръщение, или дефектът се е появил впоследствие, или
- в) не е произвел стоката за продажба или друга форма на разпространение с търговска цел и не е произвел или разпространил стоката в рамките на своята професионална дейност, или
- г) дефектът се дължи на съответствието на стоката със задължителни изисквания, определени от държавни органи, или
- д) състоянието на научно-техническите познания към момента на пускане на стоката в обръщение не е позволявало установяването на дефекта; или

е) когато се отнася за производител на съставна част, че дефектът на съставната част се дължи на разработването или проектирането на стоката, в която тази част е включена, или на указания за стоката, дадени от производителя.

#### *Член 8*

1. Без да се накърняват разпоредбите на националното законодателство относно правото на обезщетение, отговорността на производителя не се намалява, когато вредата е причинена от дефектната стока и от действие или бездействие на трето лице.

2. Отговорността на производителя може да бъде намалена или отхвърлена, когато с оглед на обстоятелствата вредата е предизвикана както от наличен дефект в стоката, така и по вина на увреденото лице или на всяко друго лице, за което увреденото лице носи отговорност.

#### *Член 9*

По смисъла на член 1 “вреда” е:

а) причиняване на смърт или телесна повреда на физическо лице;

б) повреждане или унищожаване на вещ, различна от дефектната стока, на стойност не по-малка от ECU 500, ако вещта:

(i) е от вид предназначен по правило за лична употреба или консумация, и

(ii) е била предназначена и използвана от увреденото лице основно за лична употреба или консумация.

Настоящият член се прилага в съответствие с националните разпоредби отнасящи се до неимуществени вреди.

#### *Член 10*

1. Държавите-членки предвиждат в законодателството си три годишен давностен срок, който се прилага при искове за обезщетение съгласно изискванията на настоящата директива. Давностният срок започва да тече от датата, на която ищецът е узнал или е следвало да узнае за вредата, дефекта и самоличността на производителя.

2. Настоящата директива не засяга законодателствата на държавите-членки относно спирането или прекъсването на давността.

#### *Член 11*

Държавите-членки предвиждат в законодателствата си, че правата на увредените лица, в съответствие с настоящата директива се погасяват след 10 години, считано от датата, на

която производителят е пуснал в обръщение стоката, причинил вредата, освен ако увреденото лице междувременно е предявило иск срещу производителя.

#### *Член 12*

Отговорността на производителя, произтичаща от настоящата директива по отношение на увреденото лице, не може да се ограничава или изключва от каквато и да било разпоредба, която ограничава отговорността му или я премахва.

#### *Член 13*

Настоящата директива не засяга правата на увредените лица, които те могат да имат според разпоредбите относно договорната и извъндоговорната отговорност или по системата на специалната отговорност, съществуваща към момента на нотифициране на настоящата директива.

#### *Член 14*

Настоящата директива не се прилага за вреди, настъпили от злополуки, причинени от атомна енергия, и предвидени в международни конвенции, ратифицирани от държавите-членки.

#### *Член 15*

1. Всяка държава-членка има право:

а) чрез дерогация от член 2 да приеме в законодателството си, че по смисъла на член 1 от настоящата директива “стока” означава също първични земеделски стоки и дивеч;

б) чрез дерогация от член 7, буква д) да запази или, съгласно описаната в параграф 2 от настоящия член процедура, да предвиди в законодателството си изискването, че производителят носи отговорност, дори и в случаите, когато докаже, че състоянието на научно-техническите познания към момента на пускане на стоката в обръщение не е позволявало установяването на дефекта.

2. Държава-членка, която желае да въведе в законодателството си мерките, посочени в параграф 1, буква б) следва да предостави законодателния текст на предложените мерки на Комисията. Комисията следва да информира останалите държави-членки за тези мерки.

Заинтересованата държава-членка отлага временно предложените мерки за срок от 9 месеца, след като е информирала за това Комисията, и при условие, че междувременно Комисията не е представила на Съвета предложение за изменение на настоящата директива по отношение на съответната материя. В случай че три месеца след получаване на тази информация Комисията не извести заинтересованата държава-членка, че смята да представи на Съвета предложение, държавата-членка може да предприеме предложените от нея мерки незабавно.

Когато Комисията не представи на Съвета предложение за изменение на настоящата директива в рамките на горепосочените девет месеца, съответната държава-членка отлага влизането в сила на предложените от нея мерки за срок от 18 месеца, считано от датата на представяне на предложението.

3. Десет години след датата на нотифициране на настоящата директива, Комисията представя на Съвета отчет за резултатите от съдебните решения, свързани с приложението на член 7, буква д) и на параграф 1, буква б) от настоящия член относно защитата на потребителите в рамките на функционирането на общият пазар. С оглед на този отчет Съветът решава по предложение на Комисията и съгласно условията в член 100 от Договора, дали да отмени член 7, буква д).

#### *Член 16*

1. Всяка държава-членка може да предвиди, че пълната отговорност на производителя за вреди, в резултат на смърт или телесна повреда на физическо лице, причинени от стоки със един и същ дефект, е ограничена до сума, която е не по-малка от ECU 70 милиона.

2. Десет години след влизането в сила на настоящата директива Комисията представя на Съвета отчет за резултатите, свързани със защитата на потребителите и функционирането на общия пазар, от прилагането на парична граница на отговорността в тези държави-членки, които са използвали възможностите от параграф 1. С оглед на този доклад Съветът решава дали да отмени параграф 1 по предложение на Комисията и съгласно член 100 от Договора.

#### *Член 17*

Настоящата директива не се прилага за стоки пуснати в обращение преди датата, на която разпоредбите на член 19 влизат в сила.

#### *Член 18*

1. По смисъла на настоящата директива понятието екю е определено съгласно смисъла му в Регламент (ЕИО) № 3180/78<sup>1</sup>, изменен с Регламент (ЕИО) № 2626/84<sup>2</sup>. Стойността на екю във валутата на всяка от държавите-членки първоначално се изчислява по курса в датата на приемане на настоящата директива.

2. На всеки пет години Съветът по предложение на Комисията проучва, необходимостта от преразглеждане на сумите, посочени в настоящата директива, с оглед на икономическите и парични показатели в рамките на Общността.

#### *Член 19*

---

<sup>1</sup> ОВ L 379, 30.12.1978 г., стр. 1.

<sup>2</sup> ОВ L 247, 16.9.1984 г., стр. 1.

1. Държавите-членки въвеждат в сила не по-късно от 3 години от датата на нотифициране на настоящата директива законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно информират Комисията за това<sup>1</sup>.

2. Процедурата, посочена в член 15, параграф 2, се прилага от датата на нотифициране на настоящата директива.

#### *Член 20*

Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното си законодателство, които приемат в областта, регулирана от настоящата директива.

#### *Член 21*

На всеки пет години Комисията представя отчет пред Съвета относно прилагането на настоящата директива и, при необходимост представя подходящите предложения.

#### *Член 22*

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 25 юли 1985 година.

*За Съвета:*  
*Председател*  
**J. POOS**

---

<sup>1</sup> Настоящата директива е нотифицирана на държавите-членки на 30 юли 1985 г.